

Informator

Przedmiot opodatkowania

- czynności cywilnoprawne
  - a) umowy sprzedaży oraz zamiany rzeczy i praw majątkowych,
  - b) umowy pożyczki,
  - c) umowy darowizny - w części dotyczącej przejęcia przez obdarowanego długów i ciężarów albo zobowiązań darczyńcy,
  - d) umowy dożywocia,
  - e) umowy o dział spadku oraz umowy o zniesienie współwłasności - w części dotyczącej spłat lub dopłat,
  - f) ustanowienie hipoteki,
  - g) ustanowienie odpłatnego użytkowania, w tym nieprawidłowego, oraz odpłatnej służebności,
  - h) umowy depozytu nieprawidłowego,
  - i) umowy spółki (akty założycielskie);
- zmiany tych umów
- orzeczenia sądów i ugody, jeżeli wywołują one takie same skutki prawne, jak podlegające opodatkowaniu czynności cywilnoprawne.

Podatnikami podatku od czynności cywilnoprawnych są osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, będące stronami czynności cywilnoprawnych, z tym iż podatnikiem jest przy:

- umowie sprzedaży - kupujący
- umowie darowizny - obdarowany
- umowie dożywocia - nabywca własności nieruchomości
- umowie o dział spadku lub o zniesienie współwłasności - podmiot nabywający rzeczy lub prawa majątkowe ponad udział w spadku lub we współwłasności
- ustanowieniu odpłatnego użytkowania, w tym również nieprawidłowego oraz odpłatnej służebności - użytkownik lub nabywający prawo służebności
- umowie pożyczki i umowie depozytu nieprawidłowego - biorący pożyczkę lub przechowawca
- ustanowieniu hipoteki - składający oświadczenia woli o ustanowieniu hipoteki
- umowie spółki cywilnej - wspólnicy, a przy pozostałych umowach spółki - spółka.

Jeżeli obowiązek podatkowy ciąży na kilku podmiotach albo na stronach umowy zamiany, albo wspólnikach spółki cywilnej, zobowiązanymi solidarnie do zapłaty podatku są odpowiednio te podmioty, strony umowy zamiany albo wspólnicy spółki cywilnej.

Płatnikami podatku od czynności cywilnoprawnych są:

- notariusze - od czynności cywilnoprawnych dokonywanych w formie aktu notarialnego

Powstanie obowiązku podatkowego

- z chwilą dokonania czynności cywilnoprawnej. Jeżeli zawarcie umowy przenoszącej własność następuje w wykonaniu zobowiązania wynikającego z uprzednio zawartej umowy zobowiązującej do przeniesienia własności, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą zawarcia umowy przenoszącej własność
- z chwilą podjęcia uchwały o podwyższeniu kapitału spółki mającej osobowość prawną
- z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia sądu, doręczenia wyroku sądu polubownego lub zawarcia ugody
- z chwilą powołania się przez podatnika na okoliczność dokonania czynności

cywilnoprawnej - jeżeli podatnik nie złożył deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych w terminie 5 lat od końca roku, w którym upłynął termin płatności, a następnie powołuje się przed organem podatkowym lub organem kontroli skarbowej na fakt jej dokonania.

Podstawa opodatkowania i stawki podatku określone są odrębnie dla każdej czynności. Maksymalna procentowa stawka podatku wynosi 2%, a kwotowa - 19 zł (art. 6 i 7 ustawy).

Stawka sanacyjna dotyczy umów pożyczki, depozytu nieprawidłowego, użytkowania nieprawidłowego i wynosi 20%, jeżeli przed organem podatkowym lub organem kontroli skarbowej w toku czynności sprawdzających, postępowania podatkowego, kontroli podatkowej lub postępowania kontrolnego:

- podatnik powołuje się na fakt zawarcia umowy pożyczki, depozytu nieprawidłowego lub ustanowienia użytkowania nieprawidłowego albo ich zmiany, a należny podatek od tych czynności nie został zapłacony;
- biorący pożyczkę, o którym mowa w art. 9 pkt 10 lit. b, powołuje się na fakt zawarcia umowy pożyczki, a nie spełnił warunku udokumentowania otrzymania pieniędzy na rachunek bankowy, albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub przekazem pocztowym.

Zgodnie z art. 9 pkt 10 lit. b) od podatku zwolnione są pożyczki udzielane:

- w formie pieniężnej na podstawie umowy zawartej między osobami, o których mowa w art. 4a ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2004 r. Nr 142, poz. 1514, z późn. zm.), w wysokości przekraczającej kwotę, określoną w art. 9 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, pod warunkiem:

- złożenia deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych właściwemu organowi podatkowemu w terminie 14 dni od daty dokonania czynności,
- udokumentowania otrzymania przez biorącego pożyczkę pieniędzy na rachunek bankowy, albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub przekazem pocztowym,

Czynności i dokumenty związane z podatkiem od czynności cywilnoprawnych

Podatnicy obowiązani są do złożenia deklaracji w sprawie podatku od czynności cywilnoprawnych w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego. Wzór deklaracji określony jest w rozporządzeniu Ministra Finansów: z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie sposobu pobierania i zwrotu podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. Nr 234, poz. 1577).

Deklarację PCC-3 składają podatnicy zobowiązani jednocześnie do zapłaty podatku, z wyjątkiem przypadku o którym mowa w art.9 pkt 10 lit. b, tj. zwolnienie z podatku pożyczek udzielonych między osobami najbliższymi, gdzie zastosowanie zwolnienia jest uwarunkowane m.in. złożeniem deklaracji PCC-3.

Zwolnienia podmiotowe

- państwa obce, ich przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne i siły zbrojne, międzynarodowe organizacje i instytucje oraz ich oddziały i przedstawicielstwa, korzystające na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych z przywilejów i immunitetów, a także członków ich personelu i inne osoby zrównane z nimi, jeżeli nie są one obywatelami polskimi i nie mają miejsca stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - pod warunkiem wzajemności;
- organizacje pożytku publicznego, jeżeli dokonają czynności cywilnoprawnych wyłącznie w związku z nieodpłatną działalnością pożytku publicznego w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- jednostki samorządu terytorialnego;

- Skarb Państwa;
- osoby nabywające na potrzeby własne sprzęt rehabilitacyjny, wózki inwalidzkie, motorowery, motocykle lub samochody osobowe, zaliczone, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do grupy osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności bez względu na rodzaj schorzenia, oraz osoby o lekkim stopniu niepełnosprawności w związku ze schorzeniami narządów ruchu.

Sposób zapłaty podatku

Zapłaty podatku dokonuje się bądź bezpośrednio w kasie urzędu skarbowego, bądź na rachunek bankowy urzędu w terminie 14 dni od dnia powstania obowiązku podatkowego.

Źródło: <http://mf.gov.pl/dokument.php?const=3&dzial=137&id=152813>